

Povišena temperatura kod djece

Povišenje tjelesne temperature kod djece najčešće uzrokuju virusna i bakterijska infekcija. Ostali uzroci mogu biti autoimune i maligne bolesti, sunčanica, prekomjerno utopljavanje djeteta i slično. Povišena tjelesna temperatura je zapravo samo simptom neke bolesti. Uz provođenje mjera za snižavanje temperature bitno je obratiti pažnju na ostale simptome i opće stanje djeteta s povišenom temperaturom. Uz snižavanje temperature potrebno je provoditi i druge mjere te kontaktirati liječnika za propisivanje terapije.

Standardna su tri načina mjerenja temperature, sa živinim ili digitalnim termometrom:

1. Rektalno mjerenje kod novorođenčadi i dojenčadi (u guzi) u trajanju od minimalno 3 minute
2. Aksilarno mjerenje kod djece starije od godinu dana (pod pazuhom) u trajanju od minimalno 5 minuta, optimalno 10 minuta.
3. Kod sumnje na upalna zbivanja u trbušnoj šupljini se temperatura iznimno mjeri i rektalno i aksilarno

Temperatura se inicijalno može izmjeriti i orijentaciono: termo-senzitivnom trakom (čelo), infracrvenim termometrom (uho) te dodiranjem kože. Ukoliko se pojavi sumnja da dijete ima temperaturu, djetetu se obavezno mjeri temperatura na jedan od tri prije navedena načina.

Normalnom tjelesnom temperaturom smatra se temperatura od 36-37°C kod aksilarnog mjerenja, odnosno 36,5-37,5 °C kod rektalnog mjerenja. Temperatura iznad 38,5 °C zahtijeva promptno snižavanje temperature. Iznimno, kod djece s jednom ili ponavljajućim epizodama konvulzija temperatura se mora početi snižavati na 38°C.

GDJE MJERITI	ČIME MJERITI	TRAJANJE MJERENJA	KOD KOJE DJECE	POVIŠENA TEMP.
Rektalno	Živinim ili digitalnim toplomjerom	Dok temp. ne prestane rasti, najmanje 3 min.	dojenčad	Više od 37,8°C
Aksilarno	Živinim ili digitalnim toplomjerom	Najmanje 5 min.	Sva djeca osim dojenčadi	Više od 37,0°C
U ustima pod jezikom	Živinim ili digitalnim toplomjerom	2-3 minute	Samo kod starije školske djece	Više od 37,5°C
U vanjskom zvukovodu - ORIJENTACIONO	Ušnim infracrvenim toplomjerom	1-2 minute	U svakoj dobi	Više od 37,8°C
Na čelu – ORIJENTACIONO	Termo-senzitivnom trakom, infracrvenim toplomjerom	Dok se ne pojavi broj	U svakoj dobi	Više od 37,0°C

Za snižavanje tjelesne temperature se najefikasnijom fizikalnom metodom pokazalo kupanje djeteta u mlakoj vodi. Početna temperatura kupke mora biti kao kod uobičajenog kupanja. Kada se dijete stavi u vodu počinje se dolijevati hladna voda. Cilj je da u slijedećih nekoliko minuta temperatura vode padne na nekih 28-32 °C. Djetetu treba konstantno polijevati trup ukoliko sjedi u vodi. Kupanje bi trebalo trajati minimalno 30-ak minuta.

Najbolji efekt se postiže sa kombinacijom mlake kupke i lijeka za snižavanje temperature (antipiretik). Kombinacija se preporuča primijeniti istog trenutka nakon što se izmjeri povišena temperatura, odnosno ukoliko nakon primjene lijeka nije došlo do pada tjelesne temperature.

Uz mlaku kupku, dodatne fizikalne mjere su boravak u prozračenoj prostoriji koja je temperirana na ne više od 24 °C, laganija pamučna odjeća odnosno djelomično razodjenuto dijete.

Ukoliko do povišene temperature dođe zbog vanjskih čimbenika (sunčanica) fizikalne mjere za snižavanje temperature neka budu primarna intervencija.

Djeci mlađoj od 12 godina se NE SMIJE snižavati temperatura preparatima na osnovi ACETILSALICILNE KISELINE.

Za snižavanje tjelesne temperature kod djece prvi je izbor PARACETAMOL. Na tržištu se nalazi u obliku sirupa, čepića za rektalnu primjenu, granula, tableta. Primjenjuje se u dozi od 10-15 mg/kg svakih 4-6 sati dok maksimalna dnevna doza iznosi 60 mg/kg/24 sata.

Drugi lijek koji se preporuča za snižavanje temperature, a registriran je za primjenu kod djece starije od 6 mjeseci je IBUPROFEN. Na tržištu je u formi sirupa, čepića za rektalnu primjenu, tableta, a kao antipiretik se primjenjuje u dozi 5-10 mg/kg svakih 6-8 sati.

Važno je obratiti pažnju na ispravno doziranje i redovitu primjenu!

Za napomenuti je da postoji još i DIKLOFENAK (kod nas na tržištu poznat kao Voltaren), koji se primjenjuje u iznimnim, najčešće kontroliranim bolničkim terapijama. Snažno utječe na termostatski centar te naglo i rapidno snižava temperaturu, nerijetko ispod normalnih vrijednosti pa može doći do hipotermije (pothlađivanje djeteta). NE PREPORUČUJE se za kućnu upotrebu. Ukoliko se upotrebljava za snižavanje tjelesne temperature, primjenjuje se u dozi od 1 mg/kg, do ukupna dnevna doza iznosi 2 mg/kg.

GENERIČKI NAZIV	TVORNIČKI NAZIV OBLIK LIJEKA	POJEDINAČNA DOZA I MAKSIMANA DNEVNA DOZA	NAPOMENE
Paracetamol	Lekadol®, Lupocet®, Panadon®, Paracetamol® Tablete, sirup, supozitoriji	10-15mg/kg kao početna doza, dalje po 7-12mg/kg svakih 6-8 sati Max.doza 60mg/kg na dan	Predoziranje može izazvati teško oštećenje jetre. Antidot je acetilcistein. Kontraindiciran uz prirodni deficit G-6-PD u eritrocitima
Ibuprofen	Ibuprofen® Tablete, sirup	5-10mg/kg svakih 6-8 sati Max.doza 40-60mg/kg na dan	Kontraindiciran kod bubrežne i jetrene insuficijencije; ima sva nusdjelovanja nesteroidnih protuupalnih lijekova

Dodatne mjere kod povišene tjelesne temperature su mirovanje, dovoljan unos tekućine i laganija prehrana.

Bitno je napomenuti da liječnika treba kontaktirati odmah nakon izmjerene povišene temperature: rektalno u djeteta mlađeg od 3 mjeseca 38,5 °C i više te temperatura viša od 41 °C u sve ostale djece. Nužno je praćenje i registriranje općeg stanja djeteta te ostalih simptoma: povraćanje, proljev, osip i slično. Adekvatno simptomima procjenjuje se hitnost i nužnost kontaktiranja liječnika ili odlaska na hitni bolnički prijem.

Ukoliko je opće stanje djeteta dobro i to ostali simptomi dozvoljavaju, liječenje se može sprovoditi bez liječničke intervencije u kućnim uvjetima, te do najviše 3-4 dana. Ako se djetetu temperatura ne snizi, obavezno se kontaktira djetetov liječnik radi pregleda i obrade, te provođenja uzročnog liječenja.